

Latijnse begrippen

A	
acc., acatholicus	niet katholiek
A.D. (Anno Domini)	in het jaar des Heren
adapta/tus	verkrijgen
ab hoc die	vanaf deze dag
ab hoc mense	van deze maand af
ad matrimonium inscripti	ingeschreven voor het huwelijk
ab obstetrice baptisatus est	is gedoopt door de vroedvrouw
abii, abitum	vertrekken, heengaan, sterven
abiiit	is vertrokken, gestorven
actum	geschied, gedaan
adolescens	jong man ongehuwde man
adolescentis	ongehuwde jonge dochter
ad patres	overlijden, naar de (voor)vaderen gaan
adulterium	echtbreuk, overspel
adultus	overspeligen
aeternitas, -tatis	eeuwigheid
affidatus	verloofd
affiniatis	aanverwantschap, zwagerschap, verwantschap door aanhuwelijken
agnoscere, agnovi, anitum	(kind) erkennen
alias	alias....., ook bekend als ..... , bijgenaamd, oftewel
ambo	beiden
ambo hic nati	beiden hier geboren
amita	tante van vaderszijde
annex, annexus	toegevoegd, verbonden
ante, antea	voor(heen), vroeger
ante ad catholicam conversa	voorheen bekeerd tot het katholicisme
ante meridiem, ante merianus	voormiddag (s)
avi	grootouders van het kind
avia	grootmoeder van het kind
avuncula	tante van moederszijde
avunculus	oom van moederszijde of zwager der zuster
avus	grootvader van het kind
B	
bannus	afkondiging
baptismo	doopsel
baptismum necessitatis	nooddoopt
baptizata est	zij is gedoopt
baptizati sunt	zij zijn gedoopt
baptizatus est	hij is gedoopt
baptizavi	ik heb gedoopt
benedictio(benedicat)	(huwelijks)inzegening
brevis	kort
C	
cacellano	kapelaan

caelebs, coelebs	vrijgezel
ceterus(ceteri)	andere
cinca	vijfde
cognatus	bloedvewant
collateralis	bloedverwantschap in de zijlinie
concubinatus	samenwonen buiten het huwelijk
concubitus anticipatus	gemeenschap voor het huwelijk coniu(n)x
conjuges (conjug)	echtgenoten, echtelieden
conjugum	van de echtelieden
conjuncti(o)	(echt)verbintenis, huwelijk
consanguinitatis	van de bloedverwantschap
contraxit(sponsalia)	ondertrouw
contraxerunt matrimonium	sloten een huwelijk
conversus	bekeerd tot
copula (cop.) conjugalis	echtvereniging
copulati	huwelijks voltrekking
copulati sunt	zij zijn getrouwd
coram testbus	ten overstaan van de getuigen
cujus	van wie de
cujus pater	van wie de vader
cum	met
cum dispensatione impedimenti consanguinitatis	met vrijstelling van huwelijksbeletsel door verwantschap
custo(s)	koster
D	
D	heer (van adel)
D:P:	designatus patris
de consensu	met toestemming van ....
defunctus	overleden
designatus	aangewezen
dictus	genaamd
dies	dag
dispensatione	dispensatie, vrijstelling, ontheffing
dispensatio in bannis	dispensatie in de (3) huwelijksafroepen
dispensatione affinitatis	dispensatie aanverwantschap
dominus, referendus dominus	heer, eerwaarde heer
E	
è, est	is
ecclesia(e)	kerk
ecclesiasticus	predikant
eius	zijn, van hem
eodum dato(die)	op de zelfde datum(dag)
et	en
e, ex	uit
ex comitatu	inwoner van
expositus/a	vondeling (e)
F	
facit	maakt, is

factis praescriptis proclamationibus	na de voorgeschreven roepen
factis praevis tribus bannis	na de drie voorziene roepen
factus tribus proclamationibus	na de drie gebruikelijke roepen
ferrarius	smid
filia (flia, fla, fl)= dochter	
filius (flius, fls, fl)	zoon
frater	broer, broeder, tweeling broer
frater patris, matris	broer van de vader, moeder
G	
gemelli, gemellae	tweeling m, vr
gemini, geminae	tweeling m, vr
gradus	graad van bloedverwantschap
H	
habitans	inwoner, inwonend
hodie	vandaag
hora	uur
humatus	begraven
hujus	van deze, van hier
I	
ibidem	bij, aldaar
illegitimus	onwettig
impedimenta/tum	huwelijksbeletsel, hindernis
in facie ecclesiae	ten overstaan van de kerk
in facto	door de daad zelf, inderdaad
infra scripto	ondergetekende
inierunt (matrimonium)	zij zijn (een huwelijk) aangegaan
(in) loco	in de plaats van
infans	kind
in matrimonium iuncti	(zijn) in het huwelijk verbonden
innuptus	ongehuwd
interfuere, interfuerunt	zij waren aanwezig
irrevocabile	dat men niet herroepen mag
iuncti	zij zijn verbonden
J	
jam	nu, reeds
iuncti sunt (matrimonio)	zijn verbonden (in het huwelijk)
L	
lateralis	tot een zijlinie behorend
legitima/mus	wettig, wettelijk
legitimus est per subsecutum matrimonium	is gewettigd door het daarop gevolgd huwelijk
linio (linea)	(geslachts)lijn
M	
marita, mariti, maritus	echtgenote, echtbaar, echtgenoot
mater/matr.	moeder
mater matris	moeder van de moeder (grootmoeder)
matertera	tante van moederszijde
matrimon iuncti sunt	zijn in het huwelijk verbonden

matrimonium legitime	wettelijk huwelijk
matrina	meter, doophefster
mensis	maand
militus	soldatenkind
mixto gradu consanquinalis	gemengde graad van verwantschap
mixtus	gemengd (bij bloed- en aanverwantschap)
monitiones	huwelijksafkondiging
mortuus	gestorven, overleden
N	
natus, nata	m., vr. geboren
nati (nti)	geboren als...(naam van ouder bij doop)
naturales	onwettig (kind)
necessitas	noodzaak
nepos, nepotis	kleinzoon of neef, kleindochter of nicht
nomen, nominis	naam
nomine	in naam van
nondum	nog niet
nunc	nu
O	
obierunt	zijn overleden
obiit	is overleden
obtentus	verkregen
obtra dispensatione	na het verkrijgen van vrijstelling
oês	allen
olim	vroeger
omnes	allen
oriundus	afkomstig van, afstammend van, kind van
ortus	afkomstig
P	
parentes	ouders
partus	bevalling
pater/patr.	vader
pater patris	vader van de vader (grootvader)
pater spondae	vader van de bruid
pater sponsi	vader van de bruidegom
patrin -us, -a, i	peter, meter, peter & meter (doopgetuigen)
patris soror	vaderszuster, tante
patruus	oom van vaderszijde
pauper	arm
per matriomonium subsequens legitimatus	door het huwelijk van zijn ouders alsnog gewettigd onwettig kind, afk. p.m.s.l.
petitas dispensatione	verzoek om vrijstelling
post	na, nadat
post tradium catalogum	na het overdragen van de naamlijst
posthumus	kind na overlijden van de vader geboren
pp	parentes
prae, pro	voor
pridie	daags ervoor

prim-us, -a,	eerst kind, m. vr.
proculatorium	volmacht
proles naturalis	wettig kind
proles spuria	onwettig kind, bastaard
pro secunda vid(ua)	voor de 2e keer weduwe
in proprio/propria	in zijn/haar huis
ptri	patrini
puella, puer	meisje, jongen/kind
puto	vermoedelijk
Q	
quae nominavit patrem	die als vader noemde
quae patrem declaravit	die als vader noemde
quae patrem designare recusavit	die weigerde de vader te noemen
quam, quem	welk (bij kind) m. vr.
quondam	wijlen
quorum	waarvan de (meervoud)
R	
RD	eerwaarde heer
S	
septimus	zevende
seq(u)enti	volgende
sine	zonder
solemnitate	plechtigheid, viering
solete	alleenstaande vrouw
sponsalia	ondertrouw
sponsa	bruid
sponsus	bruidegom
sobrina	nicht van moederszijde
sobrinus	neef van moederszijde
socer, socrus	schoonvader, schoonmoeder
socrinus	zwager
solemnisatus	(is) bevestigd, ingezegend
solutum	ongetrouwd
solvit, solv.	heeft betaald
sorius	zwager
soror matris	zuster van de moeder
soror patris	zuster van de vader
sponsa, sponsus, sponsi	bruid, bruidegom, bruidspaar
spuria, spurius	onwettige dochter, zoon
sub conditione	onder voorwaarden
sunt	(zij) zijn
suscepit, susceperunt	(hij/zij) hief ten doop, (zij) hebben ten doop geheven
susceptor, susceptores	doopheffer, doopheffers
susceptores erant, fuerunt	de doopgetuigen waren
T	
testes	getuigen
tribus habitis proclamationibus	na de drie huwelijksafkondigingen, - roepen
U	

ut	zoals, even(als)
uti mater in partus doloribus coram obsterice declaravit	zoals de moeder in barensweeën aan mij de vroedvrouw verklaarde
ut supra	als hierboven (staat geschreven)
ut dicitur	zoals gezegd wordt
uxor, uxoris	echtgenote, van de echtgenote
V	
V.D.M of Verbi Divini Minister	bedienaar van het goddelijke woord, predikant
veteri	oud/bestaande
vide	zie
vidua, viduus	weduwe, weduwnaar
vidua relicta	nagelaten weduwe
vir	man
virgo	maagd, jonge dochter, non
vulgo	in de volkstaal (alias)

Maanden

Nederlands	Latijn	1810 - 1813
januari	Ianus, januarius, -ii	Louwmaand
februari	februarius, -ii, februa	Sprokkelmaand
maart	martinus, -ii, martius	Lentemaand
april	aprilis	Grasmaand
mei	maia, maius, -ii,	Bloeimaand
juni	juno, junius, -ii	Zomermaand
juli	julius, -ii	Hooimaand
augustus	augustus, -ii	Oogstmaand
september	september, -bris, bre	Herfstmaand
oktober	october, -bris, ber,	Wijnmaand
november	november, -bris, bre,	Slagtmaand
december	december, -bris, bre,	Wintermaand
september	7ber, 7bris, 7bre	
oktober	8ber, 8bris, 8bre	
november	9ber, 9bris, 9bre	
december	Xber, Xbris,	

Uitgangen Latijnse telwoorden					
1	ma	11	ma	21	ma
2	da	12	ma	22	da
3	tia	13	tia	23	tia
4	ta	14	ta	24	ta
5	ta	15	ta	25	ta
6	ta	16	ta	26	ta
7	(ti)ma	17	ma	27	ma
8	va	18	va	28	va
9	na	19	na	29	na
10	ma	20	ma	30	ma
				31	ma